

1749 Sewel deel 1/1

a L A R G E
D I C T I O N A R Y
E N G L I S H a n d D U T C H,
I N T W O P A R T S:

Wherein each Language is set forth in its proper form; the various significations
of the Words being exactly noted, and abundance of choice Phrases
and Proverbs intermixt.

To which is added

a G R A M M E R, for both Languages.

The First Part.

The fourth Edition corrected and enlarged.

G R O O T
W O O R D E N B O E K

D E R
E N G E L S C H E e n N E D E R D U Y T S C H E

T a a l e n ;

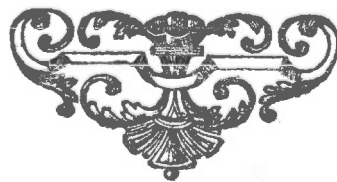
Nevens eene S P R A A K K O N S T derzelve.

D O O R

W. S E W E L.

Eerste Deel.

De Vierde Druk verbeterd en vermeerderd.

T A M S T E R D A M,
E Y J A C O B T E R B E E K.

Boekverkooper bezyden de Beurs, MDCCXLIX.

V O O R R E E D E

Van den

A U T E U R,

Voor den tweeden Druk.

Yndelyk komt de tweede druk van myn lang-verwacht **Woordenboek**, waaraan ik etlyke jaaren met veel moeite gearbeyd heb, te voorschyn. Met hoe veele duyzend woorden het verrykt is, en hoe veele spreekwyzen het meer behelst dan de eerste druk, kan ik eygentlyk niet zeggen; doch dit wel, dat het eerste Deel met een zeer groot getal is vermeerderd: wyders heb ik daarin, ten dienste onzer Landslieden, my menigmaal niet vernoegd met etlyke Engelsche woorden simpelyk te vertaalen; maar daarby gevoegd zodaanige verklarungen die kennis geeven van verscheydene zaaken en gebruykelykheden in Engeland, gelyk onder andere gezien kan worden by de woorden, *Adjournment, Fury, Parliament, Penny-post, Pillory, Quakers*, enz. Belangende het tweede, daar het Duytsch voor aan staat, **de byvoegselen**, welke ik, geduurende eenen langen tyd, onder het vertaalen van verscheydene Werken, **verzameld had**, waaren zo menigvuldig, dat ik my genoodzaakt vond, het geheel op nieuws over te schryven; 't welk my veel moeilijker heeft gevallen, dan het eerste opstel, doordien dat weynig meer woorden behelsde, dan men reeds in andere Woordenboeken vondt; waar tegen dit een grooter getal van Nederduytsche woorden vervat, dan nog ooit, voor zo veel my bekend is, in eenen bondel zyn vergaderd geweest; van woorden zeg ik: want zo men op den overvloed van spreekwyzen ziet, dan zal het Nederduytsch en Latynsch **Woordenboek van S. Hannot** het myne overtreffen. Maar wat nut hy ook geacht heeft dat dit ontrent het Latyn hebben mogte, nogtans zou die beooging ontrent het Engelsch noodeloos zyn; anders zoud het my geen groote moeite zyn geweest, dit Boek nog eens zo verre te hebben doen uytloopen. Doch dewyl het meeste gedeelte der woorden van zodaanig een aardt is, dat die door 't byvoegen van eene spreekwyze geen nader verklarung ontfangen, zo heb ik my daar op voornaamelyk bevlitygd, dat die woorden, welke verscheydene betekenissen hebben, of die door eene spreekwyze duydelyker van eenen vreemdeling kunnen verstaan worden, of ook die door 't byvoegen der Ledekens van de Engelsche maniere van spreken afwyken, door voorbeelden opgehelderd wierden. En is de spaarzaamheyd daar ontrent zo weynig van my betracht, dat ik by sommige woorden liever te ruym, dan te schaars heb willen zyn; hebbende zeer veele fraaije uytdruksefen, nooit in eenig ander Woordenboek myns weetens gezien, en die my van tyd tot tyd voorquamen, waar onder ook eenige van den Ridder Hoofd, elk op zynen oord ingevoegd. Ook heb ik veele naamen van kruyden, ten deele opgezocht uyt het **Kruyd-boek van Dodonæus**, ja zelfs de vreemde benaamingen van **Oostindische stoffen en lynwaaten**, als mede een goed getal van **Koopmans en Schippers spreekwyzen**, ter behoorlyker plaatse ingebragt. En hoewel ik de **Onduytsche woorden** doorgaans vermyd hebbe, echter heb ik eenige weynige, die veel in 't gebruyk, en by geene benaamingen van **zuiver Duytsch** bekend zyn, niet willen voorby gaan, gelyk ook niet etlyke verouderde woorden, die men somtyds in oude Schriften nog ontmoet: doch op dat een vreemdeling uyt onkunde die niet zoude naavolgen, zyn ze, zo wel als de onduytsche en boertige, met zekere tekens, hier naa te noemen, gemerkt. Belangende de **Spreekwoorden**, van welke al een taamelyk getal in dit Werk is gevloeid, ik heb, zo veel my doenlyk was, getracht

V O O R R E E D E.

getracht die door spreekwoordelyke uytdrukfelen te vertaalen; maar dewyl my zulks niet altyd heeft willen gelukken, zyn 'er eenige onder, die *flecht* en recht naar de letter overgezet zyn.

Moogelyk zal de eene of de andere Nederlander, buyten ons Holland, denken dat veele byzondere woorden en benaamingen, hier te lande juyft niet gangbaar, ook plaats in dit Werk moften gehad hebben; maar van dat verftand ben ik niet: want hoewel het Nederduytfch zich veel verder uyttrekt dan Holland, nogtans meen ik, dat het Hollandfch alleen het rechte Nederduytfch is, en dat de andere byfpraaken, die daarvan afwyken, voor gebreklyk te houden zyn; al zo wel als de straattaal, en boerespraak, in Holland gebruykelyk, niet voor goed Nederduytfch moogen te boek gefield worden. Alhoewel het nogtans waar is, dat ten platte lande eenige woorden in 't gebruyk zyn, die men niet t'eenemaal te verwerpen heeft, gelyk als *Bet-overmorgen*, (*) *Gastebod*, *Tweelicht*, *Waardschap*, *Weeg*, *Zee*, enz. en zulke zyn 'er miffchien ook in de naabuige Landfchappen, als *Ammelaken*, *Bylander*, *bandhave*, *baumve*, *hespe*, *hoos*, *hovefare*, *Fonkyyf* (in ftede van *dienfmeyd* op zyn Zeeuws), *Maarte*, *Ombeyden*, *ontginmen*, *Spinnejaager*, *teife*, en andere, die daarom ook plaats in dit Werk gekreegen hebben. Maar des niet tegenftaande blyft het Hollandfch het beste Nederduytfch, en men heeft reden om zich te verwonderen, hoe het Vlaamfch woord *biek* in de Nederduytfche Overzettinge van een Werk, dat in alle mans handen moft komen, en onder 't opzigt van keurige kenners in 't licht quam, de plaats van *bakje* heeft konnen inneemen.

Het is ook niet ongewoon in andere Landen, alleen aan zeker gedeelte derzelve de beste spraak toe te fchryven. Hoe verre ftrekt zich Duytfchland niet uyt! en evenwel weet men dat het beste Hoogduytfch binnen den Krejts van Saxen, en inzonderheyd binnen de walle der ftad Leypfig, bepaald wordt. In Italie wil men dat het zuiverfte Italiaanfch te Florence, hoofdftad van Toskane, te vinden zy: in Vrankryk houdt men de taal, die te Parys, en Blois, en daaromheen gefproken wordt, voor 't beste Franfch: en in Engeland wordt geoordeeld, dat men te Londen, en daar ontrent, het netfte Engelsch fpreekt: en zelfs de Schotten, die in hunne uytffpraak zeer veel van de Engelsche verfcheelen, trachten echter in hunne Schriften zuiver Engelsch te fchryven, gelyk ook de Engelschen der afgelegene Provinciën, in welke men veele woorden gebruykt, die voor geen algemeen Engelsch erkend, en daarom ook *Province-words*, of *Provincie-woorden*, genoemd worden.

Geene der Nederduytfche Woordenboeken, die tot nog toe in 't licht zyn gekomen, hebben ooit de Geflachten der Naamwoorden aangewezen: dit heeft my bewoogen, uyt aanmerkinge van het nut, dat 'er zo wel voor onze Landsgenooten als voor Uythemfchen ftak in zodaanig eene aantooninge, (waaraf de eerfte fchets, door de vlyt van den geleerden en taal-lievenden *D. van Hoogftaaten*, aan 't Staatendom der Geletterden gefchonken is), eens te onderftaan of ik dit niet naar behooren zou konnen doen; te meer dewyl het Nederduytfch en Franfch Woordenboek, 't welk by *F. Halma* onder de perfe is, en waaraan ik ook voor een gedeelte gearbeyd heb, infgelyks met aanwyzinge van de geflachten der Naamwoorden ftaat uyt te komen; en dat het jammer zoude zyn, de Engelschen, die in hunne taal van geen geflacht weeten, en alle hunne Naamwoorden als *Neutra* gebruyken, van deeze kenniffe te misdeelen.

Ontrent het grootfte getal der Nederduytfche Naamwoorden acht ik dat men genoegzaam buyten twyfel is; evenwel zyn 'er verfcheydene, die beyde *Mannelyk* en *Vrouwelyk* konnen gebruykt worden, zonder eenige wanluydendheyd, gelyk het woord *Brand*: want *Den brand bluffchen*, fchynt wel gefproken te zyn; en nogtans luydt het hard, als men zegt, *Het huys ftaat in den brand*; en my dunkt dat het beter vloeit, te zeggen *Het fchip wierdt in de brand geftoken*. Hierom heb ik achter dat, en diergelyke woorden gelyk *Dood*, *Tyd*, enz. eene (C) gefield,

(*) Waarvoor de Waterlanders door een quaade uytffpraak zeggen *Kestebod*.

V O O R R E E D E.

feld, om daardoor te betekenen dat zy *Communis generis*, of van beyderley geslachte zyn, en om die reden ook tweefins, naar dat het best luydt, moogen gebruykt worden. Hoe verre myn werk in deezen opzigte met dat van *Halma* zal overeenstemmen, staat de tyd te ontdekken: inmiddels kan ik my zwaarlyk verbeelden, dat het verschil in dit stuk heel groot zal zyn. Eenige zeer weynige woorden zyn my voorgekomen, die my dedden in twyfel staan, en daarom zette ik eene (D.), tot een teken van *Dubii generis*, daar achter. Wat nu verder tot de kennisse van de geslachten der Nederduytsche Naamwoorden dienen kan, heb ik door vaste Regelen, welke ik alleen aan myne eygene uytvindinge verschuldigd ben, in myne Spraakkonst, die by dit Werk gevoegd is, nevens een naauwkeurig Bericht noopende de Uytpraak, inzonderheyd van 't Engelsch, midsgaders etlyke aanmerkingen wegens de Nederduytsche spellinge, omstandiglyk aangewezen.

Doch sommige zullen het misschien voor een groot verzuym rekenen, dat ik achter alle de woorden niet aangetoond hebbe, of ze een *Nomen*, *Verbum*, of *Adverbium*, enz. zyn. Maar dit schein my toe van weynig belang, om dat zy, die Latyn verstaan, zulks van zelfs weeten, en de ongeletterden geen zonderling nut uyt zodaanig eene aanwyzinge kunnen trekken. Evenwel zal men nog al dikwils achter de woorden gesteld zien *Subst. Adj. Verb. en Adv.* Naame-lyk wanneer een *Substantivum* eveneens geschreeven wordt als een *Adjectivum*; of wanneer een *Verbum* en een *Nomen*, of een *Adjectivum* en een *Adverbium* in letteren eens zyn: doch dit is maar voor zodaanigen die zich des verstaan.

Overwyzingen, welke, hoe verdrietig ook, men nogtans in sommige Woordenboeken zeer overvloedig aantreft, zal men hier niet vinden, dan by woorden die of schier niet in 't gebruyk zyn, of die op tweederleye wyze gespeld, den Leezer doen zoeken na 't gene my 't gevoegelykst toefcheen.

't Kan niet wel moogelyk weezen, dat onder zo veele duyzenden van woorden my niet het een of 't ander zoude ontglipt, of ook wel door den Letterzetter overgeflagen zyn: zulks dat 'er niet nog veel meer woorden en spreekwyzen uyt verscheydene Schryvers zouden kunnen bygevoegd worden: doch dit zoud een werk weezen van een eyndelooze uytgestrektheyd; om dat zo wel de Engelsche, als onze Taal, van zulk een aardt is, dat ieder Schryver byna nieuwe woorden kan smeeden, en Koppelwoorden vormen, naar zynen zin: behalven nog, dat de Engelsche Schryvers, t'elkens als zy oordeelen dat het tot krachtiger uytdrukkinge van hunne meeninge dienen kan, hunne toevlugt tot het Latyn of Grieksch neemen, en van die Taalen zodaanig een woord ontleenen als hen gevalt. En hierom is het dat de vermaarde *Dr. Thomas Brown* zelf bekent, dat men voortaan wel diende Latyn te leeren, om het Engelsch grondig te kunnen verstaan. Waaruyt dan ligtelyk kan afgenomen worden, dat die geen Latyn verstaat, nooit tot eenen volkomen Vertaaler van het Engelsch zal bequaam zyn; en dat ook tot verder uytbreydinge van dit Boek nog een veel grooter voorraad van woorden zou kunnen verzameld worden, indien men gedulds genoeg had om zich te pynigen met eenen verdrietigen en ongeachten arbeyd, daar niets van belang meê te verdienen valt. En waare het niet geweest enkelyk de lust en drift om het Gemeen te dienen, nooit had ik kunnen besluyten, myne krachten aan dusdanig een slaaffsch werk te verspillen; dewyl ik den tyd, daar aan te koste gehangen, tot merkelyk meer voordeel voor my zelve zou hebben kunnen besteeden. Waarby nog komt, dat het my somtyds niet weynig verdrooten heeft, dat ik my zelve niet in allen deele heb kunnen voldoen.

Indien 't ~~derhalve~~ quame te gebeuren, dat iemand, onder zulk een groote menigte van woorden, als hier te voorschyn komen, ergens een ingefloopen vondt, waar ontrent ik quaa-lyk onderrecht ben, (want hoe menigmaal is 't gebeurd, dat zelfs geboorene Engelschen my geen genoegzaame voldoening wegens 't een of 't ander woord of spreekwyze hebben weeten te geeven!) die hoop ik zal zo bescheyden zyn, dat hy daarom 't ganfche werk niet verachten zal:

V O O R R E E D E .

zal: alhoewel my iets diergelyks ten aanzien van den eersten druk nu en dan is voorgelopen, van zulken, die, om een weynigje Duytsch dat zy geleerd hadden, kennis genoeg meenden te hebben om van 't geheele Boek te kunnen oordeelen. Doch 't zy daar mede zo 't wil, de mislagen daar in nog overgebleeven, zyn in deezen druk verholpen. Voorts is 'er geen vlyt noch moeite gespaard om alle misstellingen voor te komen: maar wy zyn echter menschen; en 't is menschelyk te doelen. Des niet tegenstaande is het berispen veelen menschen zo eygen, als of zy zelve onseylbaar waaren; daar nogtans zeer schrandere Vertaalen den bal somtyds mislaan. Men moet bekennen dat *E. Coles* in zyn *Dictionary of Difficult Terms and hard Words* alle andere Boeken van die natuur, voor 't zyne uytgekomen, verre voorbygestreefd heeft: en hoe geestig schimpt hy in zyne Voorrede op de mislagen van anderen! Maar wat Nederlander moet ondertusschen niet lachgen, wanneer hy in het Woordenboek van dien Schryver leeft, *FLANDRIA, Flanders, one great Town of 154 Villages within 90 miles; 't welk in Duytsch is, VLAANDRE, eene groote Stad van 154 Dorpen binnen 't bescik van 90 mylen*. Andere misgreepen, die niet heel veel beter zyn, gaa ik voorby.

Hieruyt ziet men dat het byna onmoogelyk schynt voor eenen mensche alleen een Woordenboek te maaken, daar niets berisplyks in te vinden zou zyn. Doch hoe volkomen zodaanig een Werk ook mogt weezen, echter moet niemand zich laten bedunken, dat ingevalle hy, iets vertaalende, op den voorgang daar van doolde, zulks den maaker van dat Woordenboek zoude te wyten zyn. Want hoewel het waar is, dat een slecht Woordenboek aan eenen onbedreevenen plumpe mislagen kan doen begaan, gelyk ik, indien ik wilde, door etlyke voorbeelden, van zodaanigen die zich voor goede Overzetters uytgaven, zou kunnen aantoonen, nogtans zyn 'er gevallen, daar men niet ayd aan de allereygentlykste betekeninge der woorden binden mag: want hoewel deeze spreekwyze, *To put out of countenance*, betekent *Verdrieffen*, of iemand van zyn stuk helpen, echter is 't my voorgekomen dat het zich gevoeglyker liet vertaalen door *wankelen*; en *to Gratify*, 't welk betekent *begunstigen*, *believen* of *involgen*, heb ik by gevalle wel vertaald door *streelen*; alzo is ook *Reconciliation* eygentlyk *Verzoening*, en nogtans heb ik het nu en dan vertaald door *vereeniging*: en dus is 't my somtyds met verscheydene andere woorden en spreekwyzen gegaan. Hierom kan niemand een goed Vertaaler zyn, 't en zy hy de spraaken in den grond verstaande, bequaam is om op alle omstandigheden te letten; en dan zoud hy evenwel, doot 't een of 't ander toeval, hier en daar nog kunnen te kort schieten.

Nog iets is 'er daar ik den Leezer van moet verwynigen. Dat ik in dit Woordenboek, onder de spreekwyzen, voor het Nederduytsch *Gy* en *U* doorgaans het Engelsch *You* gesteld hebbe, is meer geschied om anderen wille, dan om dat ik het zo goed keure: want *Gy*, zo als 't nu den meesten tyd by ons gebruykt wordt, is op 't Engelsch *Thou*, en *U* is *Thee*; maar de gewoonte wil dat het gebruyk daar van in den gemeenen ommevang een plumpe spraak zy, zonder dat men aanmerkt, dat niet alleen de Engelsche Bybeltaal, en de taal der gebeden tot God, die woorden behouden; maar zelfs in Gedichten, en in Treurspelen, bedient men zich nog hedendaags daarvan, schoon 'er tot Koningen en Koninginnen gesproken wordt; een klaar bewys dat de woordjes *Thou* en *Thee* niet als verouderde woorden moeten aangemerkt worden, zo als sommigen onder de Engelschen schynen te willen beweeren, en gelyk *Du* in 't Hollandsch, ten minsten in de iteden, teensmaal verouderd, en een bastaardwoord geworden is.

Voor 't overige, gelyk ik by den eersten druk van dit Werk beloofde van tyd tot tyd aantekening te zullen houden van woorden en spreekwyzen die tot vermeerderinge en verbeteringe van dit Werk konden dienen, zo is myn voorneemen nog eveneens; en ik meen, indien my nog eenige tyd van leeven overschiet, in een byzonder afdrufsel van dit tegenwoordig Werk, ter behooryker plaatse, aan te tekenen wat my als nut en noodig tot dien eynde voorkomt;

V O O R R E E D E.

op 't welk hy, dien naa mynen dood de toezigt over de Proeven van dit Woordenboek; zo het t'eeniger tyd ten derden maale onder de perſe komt, mogt toevertrouwd worden, verzocht wordt te letten, als mede dat 'er geene mislagen inſluypen ontrent de merkletteren, die 't geflacht der Naamwoorden betekenen. Ik zeg dit hier, om de meer dan gemeene naauwkeurigheid, welke daar toe wordt vereyſcht; want zo men hier ontrent achteloos is, wat doet men anders dan het geheele Werk bederven, en den onkundigen leerling jammerlyk misleyden? Beter was het, dusdanige aanwyzingen geheel achter te laaten, dan in dien deele niet ongemeen ſcherp toe te zien: hierom heb ik zulken naauwen toezigt op die letteren genomen, dat zo 'er al, onaangezien alle myne vlyt, ergens een verkeerde mogt ſtaan gebleeven zyn, ik my nogtans vry wel verzekerd houde, dat dit zeer zelden geſchied zal weezen. En tot voorkominge van Drukfouten heb ik alles gedaan wat in myn vermoogen was, om die te myden; doch hoe zeer men ook daarover uyt mag zyn, het ſchynt echter onmoogelyk dat 'er niet iets verkeerd gezet worde, 't welk men anders wilde gehad hebben.

Geringe fouten, gelyk *c*, in plaatſe van *e*, of *b* in plaatſe *b*, *n* in ſtede van *n*, die ſomtyds ſlaauw in de Proeven uytgedrukt, onvoorkomelyk zyn, zullen niemand, zo ik acht, misleyden, en ook maar zeer weynig in getal weezen.

Tot een beſluit wensch ik dat de leerlingen der Engeliſche en Nederduytsche Taalen zo veel genoegen uyt dit Werk moogen ſcheppen, als ik luſt gehad heb om hen tot het leeren derzelve behulpzaam te zyn, (tot welken eynde ik ook veele zo wel Nederduytsche als Engeliſche woorden met een *Accent* of klankteken heb gemerkt): en dan zal ik myne moeite en arbeyd niet quaalyk beſteed achten. Doch al viel het ook anders uyt, dit Werk zal my niet berouwen, dewyl ik het met een goed oogmerk gedaan hebbe; alhoewel ik my reeds eens verbeeld had, nimmer het eynde daarvan te zullen aanschouwen: want nog onlangs, eer ik dit volſchreef, ſtondt het geſchapen, dat ik oogſchynlyk nooit de laaſte hand aan dit Werk gelegd, of het afgedrukt gezien zoude hebben, ter oorzaake van een zeer zwaare krankte waarin ik verviel, die my zo ongemeen fel aantafte, dat ik daar door tot byna op den oever des Doods gebragt wierd, en de myne zich reeds niet anders toleyden, dan voortaan van myn gezelfchap beroofd te zullen weezen. Maar wanneer de menſchelyke hoope bykans vervloogen was, belieſde het den Alwyzen God, uyt zyne ondoorgrondelyke barmhartigheid, my eenige verligting te verleenen, en eyndelyk tot herſtelling myner gezondheid te brengen; voor welke groote genade zyn hoogwaardige naam met de hoogſte dankbaarheyd geloofd en gepreezen zy.

Indien nu iemand zoude meenen te beſpeuren, dat 'er onder eenige der laaſte letteren van

* *

't A.

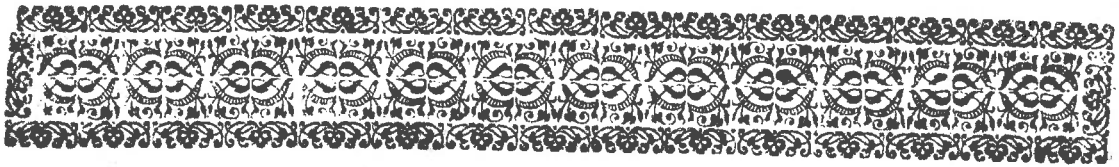
V O O R R E E D E.

't A. B. C. van het tweede Deel deezes Woordenboeks hier en daar nog een woord heeft bygevoegd geweest zyn, die gelieve zulks te verſchoonen: want zo dra myne krachten het eeniger maate toelieten, heb ik, uit aanmerkinge van de brosheyt des menſchelyke levens, en de ſchielyke wiffelvalligheyd van wereldſche zaaken, dit Werk met alle ſpaed voortgezet, om 'er af te komen. Schep onderuſſchen uw voordeel, Leezer, uyt het gebruik van dit tegenwoordig Werk; en Vaarwel.

W. S I J W E R.

BERIGT,

B E R I G T,

Voor den vierden Druk.

DE derde Druk van dit Woordenboek, was niet alleen door den Auteur van alle Drukfouten der voorgaande Drukken, volgens zyne eigenhandige aantekeningen gezuiverd, maar ook van hem zelve met meer dan drie duyzend woorden vermeerderd. Dezelve uitgeverkogt zynde, komt nu de vierde Druk te voorschyn, die wederom met ten minsten nog drie duyzend woorden en spreekwyzen is vermeerderd, zo dat deeze Druk alle de voorgaande verre overtreft. Egter is een Woordenboek in den striksten zinn nooit voor volkoomen te houden, hoe zeer het in 't vervolg mag vermeerderd worden. Altyd zal men 'er sommige woorden en spreekwyzen of verschillende betekenissen van sommige woorden te vergeefs zoeken. Gelyk de stoffe, volgens de onderwyzing der ~~Natuurkundigen~~, tot in het oneindige deelbaar is, zo mag men ook met regt zeggen dat woorden tot in 't oneindige menigvuldigd, en gevolgelyk, dat Woordenboeken tot in 't oneindige vermeerderd kunnen worden. 't Is ook onmogelyk voor eenen mensch, om al de byzondere konstwoorden van zyne moedertaal, die in alle Konsten, Weetenschappen en Liefhebberijen gebruikt worden, te kennen en wel te verstaan en dan noch in eene andere Taal wel over te zetten. Menigvuldige woorden zyn 'er, wiens betekenis alleen by zekere soorten van menschen bekend zyn, die door hunne handwerken en kostwinnigen genoodzaakt zyn, woorden te gebruiken of te verzinnen, welken in geene andere omstandigheden te pas koomen. Indien men een Woordenboek met al diergelyke termen wilde vermeerderen, zoud men eindeloze arbeid doen, en de Koopers tot groote kosten noodzaaken, zonder dat van de honderd één nut 'er uit zoude trekken. Hierom heb ik my vergenoegt, met alleen zulke woorden 'er tusschen in te voegen, die ik oordeelde dat men ligt in 't vertaalen van gewoone boeken konde aantreffen.

V E R K L A A R I N G

Der tekenen en Verkortfels in dit Woordenboek gebruykt.

(†) *Betekent* een Verouderd of niet algemeen gebruykelyk woord.

(‡) Een boertig, plomp, of straattaalig woord.

+ Een Onduytſch woord.

* Een Spreekwoord of ſpreekwoordelyk gezeg.

☞ De verſcheelende betekenis van een woord.

M. *Masculinum*, of van 't Mannelyke geſlacht.

F. *Fæmininum*, of van 't Vrouwelyk geſlacht.

N. *Neutrum*, of van 't Onzijdig geſlacht.

C. *Communis generis*, of Tweefins 't zy Mannelyk of Vrouwelyk.

D. *Dubii generis*, of Twyfelachtig.

Subſt. Subſtantivum, of Zelfſtandig Naamwoord.

Adj. Adjectivum, of Byvoeglyk Naamwoord.

Verb. Verbum, of Werkwoord.

Adv. Adverbiſm, of Bywoord.

Conj. Conjunctio, of Voegwoord.

Part. paſs. Participium paſſivum, of Lydend Deelwoord.

An

ENGLISH and LOW-DUTCH DICTIONARY.

ABA.

A Een. Een Ledeken dat voor Naamwoorden, die met een Medeklinker beginnen, gevoegd word, als A Man, een Man.
To do a thing, Een zaak verrichten, iets doen.

Ook is 't zelve in verscheydene spreekwyzen gebruykelyk, als

Many a Man, Menig een menscb.

So much a week, Zo veel 's weeks.

Twice a day, Tweemaal 's daags.

Once a year, Eenmaal 's jaars.

So much a man, Zoo veel voor elk menscb.

To go a hunting, Uyt jaagen gaan.

To be a bed, Te bedde zyn.

I am a coming, Ik kom.

He is a doing it, Hy is 'er mee doende.

't Is one a clock, 't Is een ure.

ABA.

ABAST, Achter aan 's schip.

ABAISANCE, Nederbuiging, eerbiedigheyd.

— van Abate.

ABALIENATION, Vervreemding, overdragt van regt.

to **ABANDON**, verlaaten, afstaan, wegdoen.

To abandon a friend, Eenem vriend verlaaten.

To abandon all hope, Alle hoop opgeeven.

☞ To abandon ones self to his lusts, Zich aan zyne lusten overgeeven.

Abandonéd, Verstooren, verschoorven, verlaaten.

Abandoner, Een Verlaater.

an Abandoning, eene Verlaating, wegdoening.

Abandoning, Verlaatende.

Merk, Leezer, eens voor al, dat meest alle Engelsche woorden, uytgaande in ing, Naamwoorden (Nominativa), en ook Deelwoorden (Participia) zyn.

an Abandoned wretch, een overgegeeven deugniet.

ABANNATION, } eene verbanning voor een Jaar.

ABANNITION, }

ABAPTISTON, } een werktuig van eenen Heel-

ANABAPTISTON, } meester, een soort van een

to **ABASE**, Vernederen, verootmoedigen.

Abased, Vernederd.

I. DEEL.

ABA. ABB.

Abasement, } Vernedering.

— **Abasing**, }

Abasing, (Particip.) Vernederende.

to **ABASH**, Beschaamd maaken.

Abashing, } Beschaamdmaaking.

Abashment, }

Abashing, (Particip.) Beschaamdmaakende.

to **ABATE**, Afkorten, afslaan, afneemen, vermindere-

ren, onttrekken, slechten, vernietigen.

To abate the price, Den prys afslaan of verlaagen.

To abate something of his right, Iets van zyn regt

afstaan.

The pain begins to abate, De pyn begint af te neem-

en.

The heat abates, De hette neemt af.

☞ To abate a Castle, een Kasteel slechten.

To abate a Writ, een Geschrift of geding vernie-

tigen.

To abate an estate, zich in 't bezit eens overleede-

nen indringen, tot naadeel van den rechten erf-

genaam.

Abated, Afgekort, Afgestagen, verminderd.

Abatement, Afslag, afkorting, ontbeffing, als mede,

Eene indringing in eene erfenis, om 'er den rechten

erfgenaam nyt te houden.

Abating, Vermindering, afslaaning, krenking, afkor-

tende, verminderende.

ABB.

ABBACY, Eene Abdy.

ABBESS, eene Abdis.

ABBAY, eene Abdy.

† **Abbey-lubber**, een Ledigganger die dik en wet is als

een Monnik.

ABBOT, een Abt.

Abbotship, een Abdyschap.

to **ABBREVIATE**, Verkorten.

Abbreviated, Verkort.

Abbreviation, Verkorting.

Abbreviator, een Verkorter.

Abbreviatore, Verkortfel.

to **ABBRIDGE**, zie Abridge.

ABBROCHMENT, Het opkooopen van waaren eer

dezelve ter markt koomen om dis in 't klein te

verkeppen.